

1552

1776, 5.

No: 957

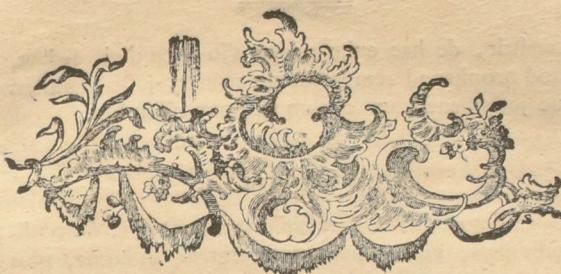
TERMINI
L. 2. C. D. RESC. VENDIT.

DISSERTATIO
QVAM
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS
CONSENSV
P R A E S I D E
D. HENRICO GODOFREDO
BAVERO

S V P R . C V R . P R O V I N C . L I P S . A S S E S S . O R D I N A R . R E L I .
D . XXIII . A P R I L . A . C . M D C C L X X V I .

I N A V D I T O R I O I C T O R V M
T V E B I T V R
I O H A N N E S G O T T L I E B S E Y D E L
Z I T T A V . L V S A T .

LIPSIAE
EX OFFICINA BÜTTNERIA.

B. C. D.

§. I.

Interest reipublicae pariter, vt ciues, vti bonum virum decet, invicem versentur, pariter, vt pœta serventur, et sancta sit promisorum fides. Conspicua est Llatorum in conciliandis hisce præceptis, quae alia saepius atque alia exigere videntur, in emtione venditione, aliis enim jam supercedere exemplis debeo, prudentia. Hinc contra vim et dolum contrahentibus succurrunt, caeterum dant veniam alterius circumveniendi, hisque ipsis circumventionibus modum statuunt. Inter beneficia, quibus deceptis succurritur, in primis nota est *l. 2. C. de Rescind. vendit.* Huic brevibus immorari ob rem præsentem debeo, non, vt fori vsum defendam, qui hoc præsidio vti non minus emptori, quam venditori, pariterque in locationibus, permutationibus, aliisque negotiis

(*) 2 per-

permittit, de hac enim re jam alio loco dixi, sed ut, quod proprius ad rem nostram pertinet, justis limitibus hoc juris beneficium circum scriptum ostendam.

§. 2.

Primo, dum l. 2. rescissionem concedit, si nec di midia pars, vel, quod vi contrariorum inferunt, plus duplo veri pretii solutum sit, intelligunt omnes, rem venditam esse talem debere, cuius justum pretium ad certam pecuniae quantitatem possit reduci. Solent enim multis rebus homines ex suo quisque genio pretia affin gere, quae aliis risu digna videantur. Quod, inter Anglos praesertim, in equis cursoribus quotidie videoas.

§. 3.

Deinde, quoniam in omnibus contractibus initium negotii spectare oportet, quod postea vel accrescit pretio, vel decrevit, lucro damno emtoris est l. 8. in fin. C. d. Resc. vendit. Videlicet incrementum ejusmodi superveniens, vel decrementum, est iustar causus fortuiti, quem scimus, domino, eive, cui certa species debetur, contingere. Nihil que interest, intrinsecum sit, an extrinsecum.

§. 4.

Denique, et si generalia sunt legis nostrae verba, tamen, quia nemo habendus est fraudare eos, qui sciunt

sciunt et consentiunt *I. 145. D. d. R.* I. juris ratio non sinit patrocinari, qui, dum norunt rei pretium, vel ultra duplum soluunt, vel minoris dimidio vendunt. Nostrum enim juris beneficium, quamvis adversarii simul dolum non desideret, vereque non fraudet, qui, quod agit, ipse haud noicit, laesi tamen errorem vel ignorantiam supponere propterea debet, quod sciens viliori pretio venditor, vel maiore emtor, haberi debet juris remedio uti noluisset. Ut, si postea provocet, suo contravenire facto, et ad jus, cui prius renunciaverit, redire velle, merito videatur.

§. 5.

Neque exempla ejusmodi admodum rara sunt. Multae res ad necessitatem hominum non pertinentes vius frequenta commendantur, quo rariore facto, non absconum est, malle venditorem vilius pretium, quam rem otiosam servare diutius. Interdum ob causas extrinsecas singularem homines ad res quasdam habent affectionem, eaque permoti ultra duplum soluunt. Brevi tempore post, quam nauci sunt possessionem, imaginarium illud pretium evanescit.

§. 6.

Quam hoc loco MENCKENIUS §. 2. tit. d. *re-scind. emt. vendit.* eorum fauore exceptionem admittit, qui ob necessitatem urgenter scientes in vilius pretium consentiunt, ut juris rationi respondeat, vereor. Si quid video, debemus ad causas respicere, quae, intel-

(*) 3

lectu

—

lectu juris ciuilis, consensui obstant. Praetor non ob quamcunque necessitatem, ob eam solum, quam vis injusta stipulatoris imponit, ob solum ex stipulatoris dolo natum errorem promissori succurrit, eique accidunt leges, addito errore, quem laesio enormis comitatur. Nec leges a MENCKENIO adductae aliud in exemplo proposito efficiunt. In *I. n. C. d. t.* Imperatt. venditionem fundi ob debitum urgens, urgentesve alios necessarios sumtus, non viliore pretio, diffracti ratam habent. Fuitque adeo animus interroganti, an obtentu necessitatis, quae causam venditioni dederit, rescissio detur, hoc negare. Cui etsi responsiō insertur consilium, ex vili pretio petitum, nondum efficitur, hoc praesidio succurri omnino posse, qui ob necessitatem quamcunque vendiderit. Diversa sunt juris beneficia, quibus secundum facti qualitatem contra perfe&etam venditionem, interdum ob vim metumque, interdum ob disformitatem pretii, contrahentibus subvenitur. Utrumque suis terminis continetur.

§. 7.

Aequo minus ad fulciendam MENCKENII exceptionem facit *I. 18. D. d. adim. I. transfer. legat.* vel potius verba finalia, *nemo in necessitaribus liberalis existit.* Hanc ego sententiam sic expono: Qui se ipsum vix alere valet, non potest erga alios liberalis esse. Quid inde. Ut, qui, vietus quaerendi, vel gravioris mali evitandi causa, rem sciens viliori pretio vendiderit, valeat,

valeat, quod justo pretio deest, petere, vel, oblato,
quod accepit, rem venditam reuocare. Non opinor.
Hoc tantum, ut certum habeamus, non vendidisse, si
copia fuisset, alio modo, minus nociuo, sibi consulendi.
Non omnia, quae quodammodo damnosa sunt,
eius, cui nocent, consensum excludunt. Ut potius sum-
ma ratione, fugiendi gravioris mali causa, levius placeat.
Et quoniam placuit, nisi vis alterius injusta accesserit,
dati restitutionem, secundum juris regulam, quod se-
mel placuit, legis habet vigorem, nec debet amplius
dispicere, frustra quaeramus.

§. 8.

Quod magis etiam confirmat laudata I. 18. D. d.
adim. vel transf. legat. Ibi, si testator rem legatam
vivus propter necessitatem rei familiaris alii donavit,
respondente **MODESTINO** legatum amittitur, et si ven-
ditio ob rem testatoris angustam facta ademptionem le-
gati non insert. Igitur, si, nihil impidente necessita-
te, in qua constitutus nemo facile liberalis est, legata-
rius, cui alias ex praesumptionibus contra heredem suc-
curritur, voluntatem testatoris donandi, &, ob id,
adimendi rem legatam, debet agnoscere, multo minus
venditori licere potest, obligationem contractu probatam
retractare.

§. 9.

Si, quod probasse mihi videor, I. 2. vendoribus,
qui, veri pretii probe gnari, in vilius dimidio consentiunt,
sponte

sponte sua, an aegre hoc fecerint, non patrocinatur, per se patet, ex ea succurri non posse, qui donationem meditantes, venditionem profitentur. His enim, praeter ea, quae attuli, etiam juris regula obstat, quae, quod agitur, potius, quam, quod simulate concipiatur, spectare juber. Hoc tamen, quia nemo temere haberi potest res suas jactare voluisse, largior, ex declaratione vendoris, se donare emtori velle, si quid praeter conventum, pretii rei venditae insit, abdicationem nostri juris beneficij argui haud posse, de modica potius laesione intelligi eam debere. Quin, si diserte renunciatum sit actioni ex l. 2. instituendae, comperto errore, ob laesionem enormissimam vendori subveniendum esse, quia consensus ad non cogitata perduci non patitur, certum habeo. Forte si quis vas pro cupreο habitum, in quo efformando magna ars fuerit conspicua, vendiderit, atque, de operae pretio cogitans, se legis secundae beneficio uti nolle declaraverit. Istud vas, ab emtore etiam cupreum habitum, si postea aureum comperiatur, legis auxilium vendoro suo jure implorabit. Etenim si emtor, quod aureum nosset, pro cupreο comparasset, ob hujus dolum, vel, si causam dedisset contrahendi, nullum esset negotium, vel indemnis certe vendoro praestandus.

Leipzig, Diss., 1776 A-G

f

TA-706

aus 34 Steck bisher verkehrt

V D

18

1776, 5.

No: 957.

TERMINI

L. 2. C. D. RESC. VENDIT.

DISSERTATIO

QVAM

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS
CONSENSV

P R A E S I D E

D. HENRICO GODOFREDO
BAVERO

S V P R. C V R. PROVINC. LIPS. ASSESS. ORDINAR. RELI.

D. XXIII. APRIL. A. C. MDCCCLXXVI.

IN AVDITORIO ICTORVM
TVEBITVR

IOHANNES GOTTLIEB SEYDEL

ZITTAV. LVSAT.

LIPSIAE

EX OFFICINA BÜTTNERIA.

